

دیدگاه پژوهشگران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در خصوص برگزاری مراسم بزرگداشت هفته پژوهش

مسعود فردوسی، نجمه بهمن زیاری*

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی / دی ۱۳۹۳؛ ۱۴(۱۰): ۹۱۹ تا ۹۲۱

سردبیر محترم مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی

امروزه تمامی کشورهای توسعه یافته و یا در حال توسعه برای حفظ یا ایجاد بنیان‌های توسعه یافتگی و ارتقای قدرت رقابت خود با دیگر کشورها، علم و فناوری را به عنوان محور اصلی فعالیت‌های خود مورد توجه قرار می‌دهند. علم و فناوری محصول فعالیت‌های پژوهشی است و در صورتی که فعالیت‌های علمی و پژوهشی با سایر فعالیت‌های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی ترکیب گردد توسعه پایدار حاصل خواهد گردید(۱). متأسفانه علی‌رغم تلاش‌های صورت گرفته، مسأله تحقیق و پژوهش در کشور ما هنوز جایگاه اساسی خود را نیافته است(۲). نظام اداری دانشگاهی و مراکز پژوهشی و تحقیقاتی کشور تناسبی با یک نظام تحقیقاتی و پژوهشی پویا و پژوهنده ندارد(۳). با توجه به این مسأله، پژوهش در سال‌های اخیر بیش‌تر مورد توجه قرار گرفته و به منظور بزرگداشت پژوهش و پژوهشگران هر ساله روز و هفته پژوهش در آذر ماه گرامی داشته می‌شود. مراسم بزرگداشت هفته پژوهش همه ساله در دانشگاه علوم پزشکی اصفهان نیز برگزار شده اما معمولاً میزان رضایت افراد از نحوه برگزاری آن مشخص نبوده و پس از برگزاری مراسم، گزارش شکایات و عدم رضایت افراد دریافت می‌شود. به همین سبب شورای پژوهشی دانشگاه، هنگام بررسی پیشنهادات برگزاری مراسم به این نتیجه رسید که به طور مستقیم از نظرات پژوهشگران استفاده نماید؛ لذا مطالعه حاضر با هدف بررسی دیدگاه پژوهشگران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در خصوص جنبه‌های مختلف برگزاری مراسم هفته پژوهش و استفاده از نظرات آنان جهت برگزاری بهتر و موثرتر مراسم انجام گرفت.

مطالعه از نوع توصیفی بود و به صورت مقطعی انجام گرفت. جامعه مطالعه شامل کلیه پژوهشگران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان بود که از افراد حاضر در مراسم بزرگداشت سال ۱۳۹۲ به عنوان نمونه در دسترس استفاده شد. همچنین پرسشنامه از طریق روابط عمومی امور پژوهشی دانشگاه برای کلیه پرسنل و جهت بررسی دیدگاه دانشجویان پرسشنامه برای اعضای کمیته تحقیقات دانشجویی دانشکده‌ها و اعضای زیرمجموعه آنها فرستاده شد. در مجموع ۵۴ نفر از اساتید و کارکنان دانشگاه و ۲۰ نفر از دانشجویان پرسشنامه را تکمیل و ارسال نمودند. پرسشنامه محقق ساخته شامل مواردی چون نحوه اطلاع‌رسانی مراسم، شیوه برگزاری، نحوه انتخاب افراد نمونه، حیطه‌های اهدای جوایز، جوایز

* نویسنده مسؤؤل: نجمه بهمن زیاری، کارشناسی ارشد مدیریت خدمات بهداشتی درمانی، مرکز تحقیقات مدیریت و اقتصاد سلامت، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران.

najmeh_bahmanziari@yahoo.com

دکتر مسعود فردوسی (دانشیار) گروه مدیریت خدمات بهداشتی درمانی، مرکز تحقیقات مدیریت و اقتصاد سلامت، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران.

(ferdosi1348@yahoo.com)

تاریخ دریافت مقاله: ۹۳/۸/۱۹، تاریخ اصلاحیه: ۹۳/۸/۲۵، تاریخ پذیرش: ۹۳/۸/۲۹

و تأثیرات برگزاری مراسم بود که روایی صوری و محتوایی آن با استفاده از نظرات مسؤولان امور پژوهشی و پایایی آن نیز به روش آزمون-بازآزمون تأیید گردید ($r=0/8$). سؤالات بسته پرسشنامه به وسیله شاخص‌های آمار توصیفی و آزمون‌هایی نظیر اسپیرمن، فی و کرامر و تاوگودمن و کروسکال به وسیله SPSS-20 تحلیل گردید. سؤالات باز نیز ابتدا به صورت دستی استخراج، سپس کدبندی شده و کدها پس از دسته‌بندی با ذکر درصد فراوانی بیان گردید.

اکثریت افراد از اطلاع‌رسانی در خصوص مراسم رضایت داشتند. در رابطه با شیوه برگزاری مراسم نیز ۵۸/۱ درصد از افراد، برگزاری مراسم هم در دانشکده‌ها و هم در دانشگاه به صورت کلی را مناسب‌تر دانستند. ۵۶/۸ درصد از افراد با ملاک‌های انتخاب افراد نمونه موافق بودند. ۸۲/۴ درصد با در نظر گرفتن تعداد مقالات به عنوان مهم‌ترین ملاک انتخاب افراد موافق نبودند؛ اما اکثریت مشارکت‌کنندگان با در نظر گرفتن IF مجلات (۷۷ درصد) و در نظر گرفتن H Index مجلات (۶۰/۸ درصد) موافق بودند. پژوهشگران در خصوص حیطة اهدای جوایز به مواردی مانند انجام طرح پژوهشی و دریافت گرنت برای دانشگاه، امتیازدهی به آثار پژوهشی بر مبنای اهمیت، کاربرد و رعایت اصول اخلاقی اشاره داشتند. همچنین ۶۶/۲ درصد از پژوهشگران اظهار داشتند که بایستی برای هر دانشکده سهمیه متفاوت اعمال شود و ملاک‌های اعمال سهمیه را مواردی نظیر حیطة کاری و تفاوت رشته‌ها (۴۰ درصد)، میزان برون‌داد پژوهشی (۳۵ درصد) و تعداد پرسنل و دانشجویان (۲۵ درصد) عنوان نمودند. در خصوص کلیت مراسم ۶/۸ درصد از مراسم رضایت کافی داشتند، ۴۵/۹ درصد افراد آن را در مجموع خوب، اما نیازمند اصلاحات اندک ارزیابی نمودند، در مقابل ۳۱/۱ درصد آن را نیازمند اصلاحات عمده دانستند و تنها ۲/۷ درصد از کلیت مراسم ناراضی بودند. پنجاه درصد از پژوهشگران بیان نموده بودند که برگزاری مراسم سال ۱۳۹۱ تأثیری بر عملکرد پژوهشی آنان نداشته و انگیزه‌ای در آنان ایجاد نکرده است. یافته‌ها نشان داد میان منتخب بودن افراد با سطح رضایت همبستگی وجود نداشت؛ اما رابطه میان منتخب بودن افراد و تأثیرگذاری مراسم بر انگیزه آنان مستقیم و معنادار بود ($p<0/01$). در خصوص انتخاب مجدد افراد برگزیده سال یا سال‌های قبل نیز ۶۰/۸ درصد افراد موافق این مسأله و ۴ درصد مخالف بودند. افراد موافق، از بین رفتن انگیزه افراد فعال و شایسته را عامل موافقت خود عنوان نمودند. افراد مخالف نیز فرصت قائل شدن برای سایر افراد به ویژه افراد تازه وارد عرصه شده و انتخاب افراد جدید در کنار تجلیل از افراد برگزیده سال‌های قبل را مناسب‌تر دانسته بودند.

یافته‌های مطالعه حاکی از رضایت نسبی پژوهشگران در خصوص مراسم بود، اما بایستی در جهت افزایش رضایت آنان اقدامات بیش‌تری صورت گیرد. از جمله این که پژوهشگران خواستار تجدید نظر در زمینه ملاک‌ها و نحوه انتخاب افراد بودند که این مسأله باید مورد توجه مسؤولان قرار گرفته و در جهت تغییر و شفاف‌سازی معیارها و طریقه انتخاب نفرات برتر اقدام نمایند. در خصوص جوایز منتخبین نیز، مواردی چون افزایش جوایز نقدی، گرنت و تسهیلات سفر به خارج سبب دلگرمی و رفع پاره‌ای از مشکلات پژوهشگران می‌گردد. با وجود این که مطالعه با محدودیت‌های فراوانی چون عدم همکاری پرسنل دانشگاه و دانشجویان، تأخیر در تکمیل پرسشنامه‌ها و بی‌توجهی افراد روبرو بود؛ در نهایت دیدگاه‌های افراد بررسی گردید که با توجه به آنها باید اقداماتی در جهت رفع نقایص فعلی، افزایش رضایت اشخاص و تشویق آنان به امر پژوهش صورت گیرد.

منابع

1. Enayati T, Zamani F, Ghorbani T. [Examining barriers to research from the viewpoints of middle school teachers of Behshahr]. Quarterly Journal of New Approaches in Educational Administration. 2013; 3(4):

- 189-205.[Persian]
2. Javadian Y. [Relationship between facilities and manpower of basic sciences departments and academic achievement of medical students in Kerman]. The Journal of Qazvin University of Medical Sciences. 2002; 6(22): 64-67.[Persian].
  3. Mansouri R.[Reviewing the status of research in Iran]. Rahyaf Journal. 1991;1(1):15-27.[Persian]